

VENTA
30 exemplars 4 pesseta

Un número solt
5 céntims



SUSCRIPCIÓ
ESPANYA
Un trimestre 4 pesseta

EXTRANGER
Un trimestre 2 pessetas

ACTUALITATS BARCELONINAS



La gran companyia de putxinel·lis que formarà part del programa de festes.



Eminencias equilibristas



Famosas funcions a 'ls carrers de las Moscas, Mitjdia, Infern y Trenta-Claus.



Mis Refho-Tut: enviada a la Exposició pera estudiar las enfermetats públics dels ulls de poll y las secretas dels tendrums.



La punxada del Gòlgota municipal.



Mr. Rebonypump, representant de la fàbrica de barretinas guarda-polvos de Ficalaythot.

ADVERTENCIA ADMINISTRATIVA

A tots los subscriptors directes a aquesta Administració que estigan atrassats de pago, advertim que després del mes que correm seran donats de baixa si abans no 's posan al corrent de sas respectives subscripcions, qual import se'ns pot enviar en lletra del Giro Mútuu, sellos de 15 centims, ó qualsevol mena de lletra de fácil cobro, més NO en llibranças especials pera la premsa, per ser aquest un paper que ni per ara 's pot cobrar ni 's prevéu la fetxa de son cobro.

L' HIPNOTISME EN RELIGIÓ

Avuy que la ciencia ab sos progressos ha posat de manifest que l' hipnotisme es una veritat y ha demostrat ab milers d' experiments que no deixan lloch a dubte, lo que pot la suggestió que sent l' hipnotizat per la voluntat del hipnotizador, crech que no será arriesgat lo dir que la societat tota, sens més que unas raríssimas excepcions, ha sigut víctima del hipnotisme.

A primera vista aquesta afirmació semblara estranya, pero á poch que s' hi fessi lo lector veurá que tinc tota la rahó. La paraula *fanático* que fins avuy se donava á tota persona que creya á cegas las mil y una mentidas en que 's basan las religions, té que desaparèixer y ser substituïda per la de *hipnotizat*.

Si lo catòlic es lo ser més hipnotizat que existeix, pues creu y la cosas que no faria la persona que raciocinés un poch. No 'm referixo al catòlic de boquilla, pues aquest no está hipnotizat, solament ja veu que n' está.

Quins son los hipnotizadors dels catòlics? Lo seu pare, la seva mare, lo capellá, fratre, jesuïta y la societat que l' rodeja. Aixís es que no hi ha un sol hipnotizador per aquests desgraciats, sino que son molts. Per l' hipnotització religiosa ni ha també las sevas clases, sent lo fratre y l' jesuïta los que més se distinguen.

Notho be; á Vich. Manresa y Girona la religió, ó més ben dit l' esperit religiós, se sosté encara, y es perque allí no 's deixa refredar la qüestió, y l' hipnotizador es de bona casta y gros en número; y per tot abont hi veuréu convents de frares passa l' mateix. A Figueras, Reus y altres pobles, l' esperit religiós es mort, degut al poch tacte y poch número de hipnotizadors y de gent poch disposada per deixarse hipnotizar.

Quan de petits las nostras mares non fan dir pare-nostres y resar oracions, y sobre tot quan nos parlan d' àngels y dimonis y cels, inferns y purgatoris, comensan á hipnotizarnos sense darsen ellas compte. Quan més tart anem á doctrina y combreguem y se 'ns pinta que anem á pendre Deu y que desgraciats de nosaltres que ho toquem ab las dents, continua l' hipnotització. Després al sermó, quentos de bruyas, ánimas que surten perque 's hi faltan missas, va continuant prenent increment l' hipnotització que en aquest estat ja podria dirsen idiotisme. Aixís es que estém lligats ab grans cadenas á lo passat per aquesta tradició vergonyosa que 'ns fa creure cosas que no existeixen més que en la nostra débil imaginació.

Perque vamos á veure: Si jo dich que una meva veuhina que era veure ja desocupat, no se 'm creurá. Si dich que un, més un, més un, fan un; me pendrán per simple. Si dich que 'n Romero Robledo no 's pot equivocar ni enganyarnos, esclafarán una rialla. Y per que no se m' ha de creure á mi? Y per que si ho diu un capellá ó fratre, sí? Perque ja hi venim disposats per la fatal ley d' herencia, perque ja á n' al brasol se 'ns ha disposat de tal manera que lo que surt de la boca del capellá ho hem de creure per absurd y bestia que sigui: La ley d' herencia es sens dubte l' obstacle més insuperable per acabar ab aquest hipnotisme. De la mateixa manera que s' heredan enfermetats, s' heredan també vicis, costums y predisposicions, y encara que 's contin algunas excepcions, ningú pot negar que aquesta es la regla general. Donchs be; tot lo poble espanyol y Eitres han estat hipnotizats y continuan, encara

que en menor número, estambo, y sino diguem-ne; cómo se compren que milers d' espanyols en temps del brutal rey Felip II se 'n anessin pera guanyar unas quantas indulgencias á la piassa pública á veure cremar á sos germans tinguts en herejtia y ab crits d' entusiasmo celebressin tan horripilant festa y esclafessin grans riallas quan las victimas se recargolavan de dolor? Es posible que 's trobi un malvat, y cent; pero tot un poble, es imposible. Per aguantar alio, para veure impossibles aquellas horripilants carnicerías; per veure triturar á gent que no havia fet cap mal, era necessari que estés hipnotizat. Tots saben que si s' hipnotiza una persona honrada y l' hipnotizador vol, li farà fer lo que no faria si no se trobés en aquell estat; y estant aixó perfectament provat ab mils experiments; per que no hem de creure que el poble estava també hipnotizat? Si aixís no fos se tendria que dir que 's nostres antepassats eren uns assassins tenint conciencia dels seus repugnants acts, y la veritat, no 's crech culpables perque no eran ells los que obravan, eran las personas que allavors dominaban, los hipnotizadors. No crech que tinguessin noticia dels efectes y causas de l' hipnotisme en aquella época, pero lo fet es que ho feyan sense darsen compte, usant-se allavors y ara també la paraula *fanático* y quan aquest ho era en alt grau, llavors venia l' idiotisme y la bojeria; y encara ara, á pesar de lo adelanto del siglo, jo crech més de quatre bojos atacs de manias religioses, malalties que han tingut origen en lo confessorari.

Mes al venir la Revolució francesa no faltaren predicadors de las ideas modernas y que també sapiguessen hipnotizar al poble, que llavors, girantse la truya y cambiantse los papers salta ensangrentat pels grahons del patíbul lo cap del rey Luis XVI y passa per la guillotina l' arca-bisbe de Paris y altres que fora lloch d' anomenar y que tenian al poble hipnotizat.

Y jo crech que l' hipnotisme es un arma de dos talls y que manejada ab destresa pot donar un gran disgust als que fins avuy han hipnotizat perque han tingut qui 's deixés hipnotizar; pero si las cosas van una micaeta be, me sembla que s' acabarà per sempre aquesta rassa de hipnotizadors que vol viure ab la eskena dreta y del suó del poble.

TOMÁS JORDA.

LO PANORAMA PLEWNA

Y LOS DIORAMAS

Lo dissapte passat reberem de la empresa de dit panorama una carteta invitantnos á veure los dioramas que se estrenavan.

No poguent assistir nostre director, á causa d' estar malalt per la malifeta del Jesuïta,—volem dir un gatot que li diuben aixís, y á fé que se va portar com son nom,—se feu representar per lo primer colaborador que tingué á mà; y com que nostre setmanari pera l' poble está escrit y treballadors l' escriuhen, li toca, per sort ó per desgracia, á un pagés corresponal que al alitzar aquí 's trobava.

Molt cofoy rebé nostre home tan honrosa distinció, y cap á la Gran via falta gent.

Deixém que ell mateix s' expliqui:

«Amich director: Per pedras menudas te diré tot quan he passat, y tu fesme lo que 'n vulgas.

Arribo á la casa, miro y remiro la fatxada, que per lo estranya me paregué cosa de moros. Al menys jo vareig pensar que aquella cofia com una bomba que hi ha sobre la porta simulava un gran turbant ó barret de rey moro.

Entro á dins: trobo un home vestit d' espanyol que 'm digué:

—¡Ep, mestre! ¡ahont aneu!

—A veure aixó.

—S' ha de pagar una pesseta.

—Una pesseta en aquest temps... Jo que he baixat aquí per distreure la gana... ¡Ca, home, cá!... A mi m' envia lo director de LA TRAMONTANA. Aquí porto los papers.

—¡Vox sou periodista!...

—Y per que no? Cada cartá que faig treynt los drapets al sol del creder del poble y de lo Ajuntament, canta l' credo... Y, en fi, si no 'm deixeu entrar, me 'n entorno, y en Pep s' arreglára...

—Be, be, no s' enfadéu; ja vos crech. Aneu dalt á veure lo panorama, y ja vos avisaréu.

—Corrent.

Me feren passar per un corredó estret y negre, com qui entres á la Inquisició, que anava pujant pausadament, y ja'm creya que aquell brélot me havia enganyat, quan veig un poch de llum, unas escalas, y amunt sereno.

Arrebol dalt. Y ara! Aviam si riurém. Ja'm la temia. M' ha fet sortir á montanya per una porta falsa. Me la pagará...—anava dient entre mi, quan sento un cop á la panxa, que per poch catch d' espallias. Era una barana, que enloherinat, no havia vist, posada al mitj del camí.

—No surtirém de estranyesas... Ja'm crema aixó.

Y buscant pas, miro á la esquerra, y veig uns soldats apuntant los fusells cap á mi, al menys m' hova semblar, sento un tiro, reculo sens mirar res, y un ¡ay! y un cop á la eskena me torxan á puesto; havia axafat lo peu d' un senyor que hi havia al darrera.

—¡Tinguéu més cuidado; no siguéu tan animal!

—Que no veueu que tiran!

—Aixó es del tiro de gallina que hi ha aquí al costat...

—Que vol dir aquí l' costat... darrera de aquella montanya?

Aquell senyor me mira per veure si era ceço segurament, y m' digué:

—Que no veueu que aixó es pintat, que es un panorama?

—A veure lo panorama he vingut, pero no l' veig... perque m' han enganyat...

—Pero si es aixó, criatura!

—¡Ah! y aquell pal de telegrafo es pintat, y aquell sargento de artilleria, y aquell suavo, y aquell fusell, y aquellas montanyas y rius y planurias... y aquellas trinxeras y fossos!

—Home, home, aquí comprendréu lo mérit del panorama y del pintor; aixó es una pintura com un quadro y ab objectes de bulto y ben graduada de llum, sembla real, positiu... Aixó representa la batalla de Pleuna; veueu á n' aquí á la dreta com se barallan russos y turchs... Veueu dalt del pont á Osman Baja, aquell valent que pot compararse al nostre general Prim; que 's va batre com un lleó y l' feriren... Aquests generals no son com aquells alemanys que de casa estant donan las órdes pera que 's matin los soldats... Veueu com crusan lo riu per totas bandas los turchs en derrota, miréu com s' atropellan los carros, y las donas, tapadas la cara, com allá s' acostuma... miréu á n' aquell turó quin cavall que cau, ¡qué bé está! y los focs y los fums y la vida que té tot... Veueu allá lluny la carretera plena de gent que faig de Pleuna... perque, veueu, nosaltres aquí estém com si fossem en lo centre del camp turch. Figureu-vos que la batalla es aquí á Barcelona á marina y que volen pendre la ciutat, y que nosaltres estém en la part alta del cementiri nou, que essent, pues, á Barcelona, no la veuriam, aixís nos trobem en un turó per l' estil entre Pleuna y lo camp de batalla. Entenéu:...

—¡Oh! sí, sí... donchs digui que aixó es lo panorama...

—Sí, ja vos ho he dit abans.

—Donchs, miri, jo crech que tot aixó es natural.

—Aqui está l' mérit, que sembla real.

—¡Ay! caramba, caramba... vivit para ver... Ja li dich jo... Puig no 'm creya que me havian enganyat...

Ja t' ho dich, Pep, si no es aquell senyor, me torno boig.

No'm cansava de mirar, quins colors més naturals, quina vida, quina realitat. Encara, si gosés, diria que tot es veritat, que estich embriuat. Creume, Pep, veuhi á veure.

Per fi, me avisaren qu' anés á baix. Ja llavors vareig dir:

—Cordura, Tóful, y deixé fer, sino te pendran per crach.

Torno á baixar de las montanyas de Pleuna, com deya aquell, me portan a una salceta á la catalana, vuy dir, blanca com las casas de la costa, y unas taulas grans ab moltas *trifulcas* de menjar.

Dispensa, Pep, que no te 'n fassi dos quartos del obsequi que 'ns feren, perque 'n aquest temps parlar de menjar sembla un insult als que com jo, tenen lo ventre vuyt. Es á dir, arc lo tinch plé. Te dich que la teca va estar bé, y que ja ho necessitava... perque, noy, Sant Prim ballava... Res, te dono las gracias; y si una altra vegada saps com remediar una panxa en pena, conta ab mi.

Després varem veure los dioramas, segons vesia lo llibret.

Per no tornar a caure, m' espejo a n' aquell seyyor, que també menja ab mi ó ab nosaltres, per lo que vareig suposar qu' era periodista com jo.

Sant Jozep ja m' vaig atrevir més. Los dioramas estan situats en los baixos, un a dreta y l' altre a la esquerra. Impressionat per la batalla de Pleuana, los dioramas no me causaren tanta sorpresa. Però, jo t' flich, Pep, allò per mi te encara més interès, sino per las dimensiones y per lo minucios del treball del panorama, per l' assumpto.

Ja sabs que soch de la flamarada, y ab molta honra. Donchs figúrat que los dioramas representan, segons llibret que 'ns regalaren, las jornadas de Septiembre de 1830 a Bélgica. Y ja tens molt explicat.

Jo, que he llegit la obra d' En Pellico, *Garibaldi—Historia Liberal del Siglo XIX*, y ja fet a proba, de sorpresa, me vareig trobar en frente dels dioramas com un home sabut.

No t' dich res del efecte, que es del hù, de aquella lluyta entre lo poble y las tropas. Y quin troplell! quina veritat! Ja se m' inflama y la sonch... ja m' creya que hi eram... perquè me tinch tantas ganas d' un terrabastall gros! Verhi, Pep, y veuràs com te'n recordaràs de moltes cosas y cosasas.

Però encara no he dit l' assumpto. Lo Congrés de Viena,—ho diu lo referit llibre d' En Pellico,—donà la Bélgica a la Holanda, perquè los diplomàtics se permeten fer y refer lo maps com los hi pla, sens que consti ab quin dret ho fan. La Holanda imposà als belgas tributs, llengua, religió y totas aquellas cosas que pugan tomar un poble com una mitja.

Y això mateix fa que 's oprimits procurin fer traveta a son opressor.

En aquesta situació ve la revolució francesa de Joriol de 1830, y a Bélgica se va rebre la noticia ab entusiasme; y l' esperit de rebeldia lo hi feu pessigollas. Una nit van fer, en lo teatro de Bruselas, *La Muta di Portici* y quan lo poble napolità se revoltó, lo poble belga se llença furios atropellanho tot, alcançant la victoria per fi, essent desde llavors independent.

M' explico ara, Pep! Ver' aquí lo saber de lletra. Aquest es l' assumpto. L' un representa la lluyta en la plassa Real y l' Parque y l' altre en lo carrer de Flandes.

En lo diorama primer crida l' atenció un cavall mort y un altre esverat que lo carreter procura dominar, fentne un grup: molt interessant. Y en lo segon l' aspecte de las casas, de quinas, per finestras y terrats, surten tota mena de trastos ofensius, com cantus tu en la *Revolució*, abtal realitat, que no saps que ter de primer intent. Si saltar al carrer a batre la caballeria, ó avisar als vehins que treuhen massa l' cos, y poden ser massa bon blanco.

Y, vaja, ja m' poso serió; perquè son cosas que inflamarian lo pit dels que creyen que obras son amores, y per amors d' aquestos jo m' hi deixo.

Y ja m' enfado, y tú saps que si m' acaloro no soch bo per res.

Donchs, en fi, tot bô, de mà mestre, que honra a n' autor, lo celebrat pintor Pau Philipoteaux.

Que no t' doldria la pesseta ni a n' als lectors que ho vulguin veure.

Salut, Pep, y curat prompte de la malifeta del Jesuïta, pera que promiscubichs bé. Ton amic.

—T' fliç!—
Juntant que la mellor revista es la mateixa carta, que passi a la estampa.

PALLUC

LOS POBRES DE DEU

Un códich de moral revelat al home per la sabiduria infinita ha de ser necessariament irrefutable per la lògica humana.

Si la rabó l' refuta, succehirá una d' aquestas duas cosas: ó la revelació es falsa ó las ensenyansas son inaplicables.

Es irrefutable la moral del Evangeli!

Si s' examina aquesta proposició desde l' punt de vista de la sociologia, prescindint de altres molts punts de vista, trobarem una negativa terminant y categòrica.

Contra 's tristes efectes de las injusticias sociales recomana l' Evangeli la caritat, no com

virtut transitoria sino com una practica permanent: Jesús proletaria que sempre hi haurá pobres entre nosaltres. Per consequencia l' bô ha de ser caritatiu avuy, demà, y fins al fi del món; y tant es aixís, que preguntat lo mestre que es necessari pera alcançar lo premi scnyallat als justos, respon:—despullarse de tots los bens terrenals y repartirlos entre 's pobres.

Qué es un pobre? Dono la resposta continguda en lo primer diccionari que tinch a mà: un home necessitat, menesterós, desprovist de lo necessari. Ficemvos en la significació de tan terrible frase. Lo qui careix de lo necessari no pot viure, perquè lo necessari no es lo superfluo, ni lo accidental, ni lo condicional; es lo imprescindible, la circumstancia esencial de la vida, fora de lo qual sols se troba la mort. Sempre hi haurá pobres entre nosaltres! Es a dir, sempre hi haurá en lo món qui no tinga lo necessari. Sempre hi haurá qui no tinga aliment pera restaurar sas perdudas forsas, qui no tinga casa y vestits pera defensarse del rigor de las estacions, y qui estiga faltat d' instrucció y ciencia pera desenvolliar sas facultats intelectuals.

Fatídica profecia!
Sempre hi haurá pobres entre nosaltres! Es a dir, sempre hi haurá qui viura fora del dret natural, consistent en la llegalissima posesió de la part que li correspon del patrimoni universal, y per consegüent sempre hi haurá espoliadors, tirans y explotadors.

Y això ho diu un deu que tot ho sap y tot ho pot, y que ab tot son poder y tota sa sabiduria ha creat lo mal en lo món, lo deixa subsistent, y pera remediar sa torpe conducta recomana la caritat!

Si això es Deu, rhó va tindre Proudhon pera dir: ¡Deu es lo mal!

Però la profecia divina no 's cumplirà. Té en sa contra duas forsas poderosas, més poderosas que aquesta divinitat que, poguent evitaho, crea 's mals pera donar lloch a que se ocupin en algo 's caritatius; aquestas duas forsas son: lo Progrés y la Ciencia; y si això no basta, encara pot afegirshi la Bondat humana.

Lo Progrés condueix a la humanitat per la perfecció relativa a la perfecció absoluta; la Ciencia porta sas llums al coneixement, y per consequencia al aniquilament de totas las causas del mal, y la Bondat humana, que ha saltat los limits de las bárbaras societats primitives, que no va morir en lo régimen de las castas ni en lo trastorn de las conquistas y de las irrupcions de la Antigüetat, ni en la dominació teocrática de la Edat mitja; seguirá sa marxa incessant, y ab la sociologia trobará tèdicament la societat justa, y ab la Revolució destruirá tots los privilegis, y contra la previsió y la voluntat de Deu establirà la Llibertat, la Igualtat, y la Fraternalitat, y acabarán los pobres entre nosaltres.

CARTAS DE FORA

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

Sant Celoni 26 Mars 1888.

Endiabat Director: En lo poble de Palaufordera va passar un fet lo diumenje passat que posá de releu lo que son y lo que valen certa defensors de la religió catècòlica, apostòquimela y reumática.

Es lo cas que un arrenca calxals mistich parlant desde 'l cossi sagrat de las mantellinas y 's polisons de las donas, va ferho ab tanta sal, que l' auditori esclafá a riure ab més gust que voyent tots los palliassos del Circo equestre. Lla-vors lo baladrer s' empicá de tal manera, que baixá del cubell, y aquest vull, aquest no vull, comensá a repartir cops de puny ajudat del mestre catòlich de Sant Esteve, armantse tal guirigall que n' hi havia pera llogar majordonas.

Anaren a acorrallar a un jove anomenat Pau Abril, mes com aquest los ensenyá 's punys disposantse a tornarlos la pilota, regularen prudentment y las empujaren contra un pobre noy de quinze anys, descarregantli un magazém de cops de puny y botfetades que ni l' pinxo més desanimat de Barcelona los hauria guanyat.

Ara calculi la saragata que s' armá entre las ovelas al veure que aquells llops se 'n menjavan una y tindrà idea de lo que semblan

alguns cops los temples de Deu y de lo que son sus minists pera comensar a botfetada neta a qui no té forsas qua contentarlos.

Disposi de son segur servidor

P. A.

Caldas de Montbuy 25 Mars 1888.

Molt Sr. meu: Aquí li aboco dos fets que han passat en aquesta vila y val la pena de comunicarli. Lo primer es d' un propietari misser, que s' empenyaba en volguer fer dir una missa al devant de la Majestat bo-y descuberta. Ho dich aixís perquè al devant d' aquest sant hi ha un mamarratxo, y 's va dir de públich que, sent la soana fora vila lo propietari va dir al apaga llums per retirar dit mamarratxo y aixís s' efectuá. Mes al comensar dita missa se presentá lo de la pena llarga, y allí va ser la broma: crís, sotoll, escandol y després va fer sortir a tothom del local sagrat, y crich que encara la profecia va per dins. Si rebrota l' assumpto ja n' hi faré cinch cèntims un altre dia.

Lo segon cas es que 'l diumenje passat se batría un noy de quinze mesos que als pochos dias de ser nas s' havia inscrit cítrilment abundanthi numerosa concurrencia d' amichs liberals d' aquesta vila, y que ara lo pare del noy s' ha fet de la crosta de baix, renegant de las ideas que abans deya que profecaba. La fornalda de Sant Joseph y las Hijas de Maria han fet gran festa per tal aconteixement, habenthi un llanot que tingué la patxorra de brindar per la conservació de la llana.

Deu los conservi lo matall al clatell, que aixís a nosaltres no 'ns faltarà may tela per riure.

Disposi de son amich.

LO CORRESPONSAL.

Cornellá 25 de Mars de 1888.

Apreciat Director: Certa dona d' un escolater d' aquesta vila, insiguada per lo *Cama-curt* de las faldillas negras, va murmurant y dihent mil pestes contra la escola laica que sosté la Cooperativa y contra tot lo que 's fa en aquest Centre de liberals.

Vagi ab cuidado D* Carrinclons ab lo que 's fa, que hi ha més educació, urbanitat, instrucció y desercia en lo més petit reconet de la Cooperativa que no en la persona d' una senyora que ailla pel fondo l' en Roig feu de pescatera ab altres que se la pintan de molta religió, y lo que tenen molta es... un' altra cosa.

Y per ara Diguemho-aixís fins a un' altra ocasió.

JOAN DE LA OROA.

Salient 26 Mars de 1888.

Estimat Director: Aquesta setmana anterior feu lo pare Ramonet una predicció sobre lo siad manament, estentense en consideracions primorosas respecte al instrimoni, y l' us que devia fer de... alto, plomat ja n' hi ha prou.

Se dedica també a donar lliçons de moral desde l' sagrat cubell, dihent a sos feligresos, que se cenyelxin sobre tot a las maximas que la seva santa mare Iglesia los aconsella, y atiantlos (després d' haver explicat pornogràficament y ab abundancia de details, tot quan pot dir una boca sense fre) a que sigan honrats y no fassin porqueriotes.

Aquí hi ve de motllo, lo que deys aquell insigne moralista:

«Procure ser en todo lo posible, al que ha de repprender, responsable.»

Perque jo sé que 'l citat pare, ha fet a vegadas cosas que 's donan cops de puny ab la moral que tant sembla predicar.

No obstant, per això pare... ó mare, no ho sé! Ramonet, continui, continui ab las sevas façanas que nosaltres los liberals de bona fé nos estarem fora de perill, encara que si 's proposa dels limits que sembla li senyala la seva entusiasta religió, nos proposem treurerli los drapets al sol, com per exemple allò de aquella noya que voste va categuisar per honra y gloria de Deu nostre senyor. Si aquella... categuisada noya ho hagués apigut fer... bona nit y bon hora ja de voste (segons dihent ey!) no se 'n parlaria ó no se 'n cantaria gall ni galina!

Ja 's asseguro jo, lectors meus, que l' tal Ramonet y l' nostre doctor Esquerra, son dos

tipos que junts poden molt bé entonar un duo a tota orquesta. Si l' un, bon minyó, l' altre encara més. ¡Pobres minyons! que están ben plantats!

Tan de propagar per la santa causa, y no volguerlos creuer!
Ja està vist; los sellentins son una colla de... laics.

Y a propòsit: si no hi ha res de nou tincn lo honor de invitarlos a vostè pare Ramonet y a vostè doctor Esquerrà a la vetllada que l' dia primer d' Abril celebrarà la Escola Laica al 'RACON' de lo que vostè, doctor Esquerrà, sab més bé que jo.

Per lo tant, prénguinen la bona voluntat, y disposin de son endiabat amic

NERESI VERMELL



S' ha dictat sentència en la causa que per una de las denuncias de nostre periòdic se vejà decretar en judici oral.

Per ella se declara la lliure absolució de nostre Director, no alcansant la responsabilitat al autor del escrit que 's declara penable, per haber tingut la precaució de morir-se fa cinch ó sis mesos.

Per ara ja no 'ns quedan més que duas denuncias pendents, ab la friolera de doize ó treze anys de presiri y unas quantas mils pesetas de multas de petició fiscal.

Endevant las ataxas.

Lo periòdic sense solts d' aquesta ciutat: La Tronada, en son darrer número, s' ha permès dirigirnos una alusió tan grossera com son entonament y tan tonta com son inspirador l' expare Gabarró, a propòsit d' una noticia que donarem de la escola laica de Torruella de Montgrí.

Ja havém dit altraz vegadas al negociant del lliure-pensament y de las escuelas laicas, que pera fixarse ab nosaltres convindria a son honor passés abans per aquesta imprenta a pagar lo que deu; mes si la falta de decencia l' ha pogut tenir sense cuydatado respecte 'n aquest punt, no 'ns falta a nosaltres la memoria pera deixar-li passar per alt moltras indignitats que al ex-carri no li convé sapigan alguns liberals de bons fe que encara tenen prou llana al clatell per creuresse.

¡Ah! Y quan nos vulgui dir algo a nosaltres no 's valgui d' un nom camandulero, com fa sempre que 's vol alabar vostè mateix.

Ja sab, senyor Gabarró, que a La TRAMONTANA se 'l coneix.

De vostè dependeix que 'ns possem a treureli certs draps al sol.

Ara trihi y remeni.

Nos escriuhen de Valls que, ab motiu d' una huelga de teixidors mecànics, tres individuos de Tarrasa, que havían blasonat de socialistas han ocupat plassa de hueiguista.

Aixó farà obrir l' ulls als treballadors per no fiar en paraulas de ningú, jutjant a tothom no més que per sos fets.

Havém rebut lo drama Justicia Catalana, degut a la ploma de nostres amichs en Rosendo Arús y Arderiu y en Joseph Maria de Lassarre.

Aquesta obra va dedicada a la Diputació provincial de Tarragona, que accepta la dedicatoria dels autors per ser una lliure traducció del drama castellá Fueros y desafueros del inspirat poeta Francisco Morera, fill d' aquella provincia catalana.

Son argument, interessant é historíic, no pot de menos que cridar la atenció del llegidor.

Segons un periòdic anglés, nostre petit rey Alfonso XIII va estar perdut breus moments dintre 'l palau real de Madrid.

Sent dintre del palau y per poch moments, ray.

Quan la reyna regent siga a Barcelona, ab

motiu de l' Exposició, se farà gran simulacre naval.

¡Naval no més! No ho crech. Ja sé jo de molta gent que intentarán fer simulacres de persona. Informes, a Ca-la Ciutat.

Un desgraciat accident, sofert per nostre director en la munyeca dreta, lo impossibilitat de assistir lo diumenje passat als exámes de la escola laica de Malgrat, conforme deyam en nostre darrer número.

Quan estiga tot restablert, lo senyor Llinas anirà a donar completa satisfacció en públic testimoni als sentiments liberals de Malgrat.

Lo próxim diumenje tindrà lloch en Sallent la conferencia anunciada 'n aquell Centre de Ensenyansa Laica pera celebrar la victoria obtinguda per aquells liberals contra 'l primer plaga de la parroquia doctor Esquerrà.

Pendrà part en ella nostre Director, si li permet posarse en camí lo dany sufert en la munyeca.

Lo rey de Servia ha assegurat la seva real vida en cinch cents mil duros per una companyia inglesa.

Aixó y algo més necessitan ja assegurar los reys.

Lo diumenje próxim tendrán lloch a Vilanova y Geltrú los exámes de la escola laica. Que vaji be.

SERMÓ HUMORÍSTICH

ALS LLEIGIDORS DE «LA TRAMONTANA»

Atoy es dicendros sant, y es costum tradicional de tot catòlic com cal seguir los temples resant.

Y jo como a tal que soy crech qu' es just en ays moments visitar los monumentos ab molt santa devoció.

Per lo tant, als llegidors, catòlics de bona fe, una lista vos fare dels que cada any son millors.

Aixis si algun s'acurt a mi 'n despit misic, en ella veure podré lo més bó y ben escullit.

Los que de dins lo ciutat no tingun gust de sortir, molts ne tenen per cumplir aquest precepte sagrat.

Podeu aná al Nost Noé y al Arca del mateix nom, allí trobará tothom un vi que 's posa molt bé.

Per beure mistela bona y vi que sigui com cal, es bon punt la Catedral del carrer de la Lluçma.

Hi ha La Trena, La Miralleta, també L Mio, La Morera, Lo Sabre, La Pajarera y altres tan bons com aquesta.

Y 's que 's vulgün escapar pe 's aforas a da un vol, si 'l dia 's presta ab bon sol.

¡Si 'n tenen per visitar! Sols pe 'l berrí del Ninot de temples, n' hi há tal fornada, que ja hi té feyna tallada lo més fervoros devot.

Pe'l cantó de Sant Martí tampoch se queúan entera, pois n' hi ha ab tanta manera que es alló 'la mar', de vi.

Que 'm proposi es per dramés cita 'l nom de cada qual, puig, si ho feya (aixó es formal), no acabaria may més.

Mes vos asseguro jo que en tota los punts que descrich trobaréu tal com vos dich un xerxeto come 'l fant.

Aixis, donchs, los ciutadans que tenim net lo clatell, unimnos tots ¡vatus nell! y brindém com bons germans.

Res impus que 's llenus nos tractin de tabernaris, despatos y perdularis, jells si que son una perdutá!

Puig veyent tan elevamat com se 'l rifan las sotasas, bé 's pot dir qu' aquesta pabanas s' han begut l' enteniment.

Despreciam, donchs, son insult, y contra aquesta caricacions seguim nostras oracions prestant al Deu Baco cult.

Espero que aixi ho fareu, demostrant ab bon criteri, que tanta faras y mixteri per ser injust protesteu.

Al que no sent maníach aixis ubri en aquest dia, lo seu aplauso li envia l'esquilat

PERPET SOMPÀTICH



En lo Colegi d' escolapias de Sant Martí, de tal modo han predicat a sas alumnas sobre las terroríficas penas en que incorrerán si menjavan carn en tota aquesta setmana, que algunas s' han espantat fins al punt de no voler tastar res de casa seva pel temor de menjar carn.

Aixó y molt més se mereixen los pares que en la persona de sos fills porten la carn al llop del fanatisme.

L' ensotanat ab grau de rector del poble de Vulpellach, prop de La Bisbal, tingué lo darrer diumenje una rabieta com cal.

Es lo cas que morí un home sense tindre ni temps de dir ¡rector! per alguna circumstancia lo burot negre no volia que fos enterrat al cementiri.

Mes l' alcalde del poble y 'l jutje de La Bisbal prengueren cartas en l' assumpto, y a pesar del enganya-ánimas, disposaren l' entierro del cadavre mencionat.

Aixis se fes per tot, y las sarrias de carbó no llensarian tanta farum com avuy dia.

Mossen Porch Singlá ¡dich! Anton Singlá (a) La Granota, missayre del poble de Farr, prop d' Arenys de Munt, digué desde las taulas ahont se beu lo vi cada dia que cuan ballan los joves y las noyas, en Banyeta se fica per sota las faldillas y 's fa pessigollas al altar de la virtut, fent tornar grochs y sechs al balladors.

Pero mossen Granota dels seus pecats: ¡que 's creu que 'l predicar es igual que 'l demanar per las masias blat de moro pel seu ruch?

Vaja, home, tórnissem al corral ab las bestias de sa casa.

Y no liqui mes en Banyeta sota las faldillas de ningú.

Y aixis evitará que 'l tinguem de tornar a passejar per aquestas heretjes columnas.

Lo dimars de la setmana passada dos reverents atiparen de bastonadas, a la carretera del Clot, a un jove anomenat Francisco Ustrell, per creures que no 's responia tan mansament com ells desitjavan.

Los cleri-ruchs son aixis. Las bonas rahons a garrotadas.

La setmana passada hi hagué festa llanuda a Reus pel bateig d' una campana del convent de las Hermanitas dels Pobres.

Ab tan serafíic motiu se mataren sis tocinos com rectors.

Y 'l poble pogué dir ab tal ocasió: — Bona porqueria hi ha hagut en tal bateig!



ROMBO

Sustituir los punts ab lletres que, llegidas horizontal y verticalment, digan: la primera ratlla, una consonant; la segona, part del home; la tercera, a la riera; quarta, part del home; y quinta, una consonant.

P. COLPE

SOLUCIONS

É LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSEI

XARREDA—A-TI-CE-DE.

TRENCACLOCS—MORA DE ENDO.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6